

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2022/2463

z dnia 14 grudnia 2022 r.

ustanawiające instrument wsparcia dla Ukrainy na 2023 r. (pomoc makrofinansowa +)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Układ o stowarzyszeniu między Unią a Ukrainą ⁽²⁾, obejmujący pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu, wszedł w życie w dniu 1 września 2017 r.
- (2) W 2014 r. Ukraina rozpoczęła realizację ambitnego programu reform, których celem jest stabilizacja jej gospodarki i poprawa warunków życia jej obywateli. Głównymi priorytetami tego programu są walka z korupcją oraz reformy konstytucyjne, wyborcze i sędownicze. Wdrażanie tych reform wsparto poprzez kolejne programy pomocy makrofinansowej, w ramach których Ukraina otrzymała od Unii pomoc w formie pożyczek na łączną kwotę 6,6 mld EUR.
- (3) Nadzwyczajna pomoc makrofinansowa, która została udostępniona – w kontekście rosnących napięć tuż przed rosyjską inwazją – na podstawie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/313 ⁽³⁾, zapewniła Ukrainie 1,2 mld EUR w formie pożyczek, wypłacone w dwóch transzach po 600 mln EUR w marcu i maju 2022 r.
- (4) Wyjątkowa pomoc makrofinansowa Unii do kwoty 1 mld EUR, udostępniona na podstawie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1201 ⁽⁴⁾, zapewniła szybkie i pilne wsparcie budżetu Ukrainy i została w pełni wypłacona w dwóch transzach 1 i 2 sierpnia 2022 r. Pomoc ta stanowiła pierwszy etap planowanej nadzwyczajnej pomocy makrofinansowej dla Ukrainy w wysokości do 9 mld EUR, zapowiedzianej przez Komisję w jej komunikacie z dnia 18 maja 2022 r. pt. „Pomoc Ukrainie i odbudowa Ukrainy” i zatwierdzonej przez Radę Europejską w dniach 23–24 czerwca 2022 r.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2022 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 10 grudnia 2022 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 14 grudnia 2022 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony (Dz.U. L 161 z 29.5.2014, s. 3).

⁽³⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/313 z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Ukrainie (Dz.U. L 55 z 28.2.2022, s. 4).

⁽⁴⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1201 z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie udzielenia wyjątkowej pomocy makrofinansowej Ukrainie (Dz.U. L 186 z 13.7.2022, s. 1).

- (5) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1628 ⁽⁵⁾ stanowiła kolejny krok we wdrażaniu planowanej wyjątkowej pomocy makrofinansowej Unii. Ustanowiono w niej podstawę do przekazania Ukrainie dodatkowej kwoty w wysokości do 5 mld EUR w formie pożyczek na wysoce preferencyjnych warunkach, z czego 2 mld EUR wypłacono w dniu 18 października, a pozostałe 3 mld EUR mają zostać wypłacone do końca 2022 r.
- (6) Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie, która rozpoczęła się dnia 24 lutego 2022 r., spowodowała utratę dostępu Ukrainy do rynków finansowych i znaczny spadek przychodów publicznych, natomiast wydatki publiczne na zaradzenie sytuacji humanitarnej i zachowanie ciągłości działania służb państwowych znacznie wzrosły. W obliczu tej wysoce niepewnej i zmiennej sytuacji najlepsze szacunki potrzeb Ukrainy w zakresie finansowania dokonane przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) latem 2022 r. wskazywały na nadzwyczajną lukę w finansowaniu w wysokości około 39 mld USD w 2022 r., z czego około połowa mogłaby zostać zaspokojona dzięki pomocy międzynarodowej. Szybkie udzielenie przez Unię pomocy makrofinansowej Ukrainie na podstawie decyzji (UE) 2022/1628 było w tych nadzwyczajnych okolicznościach właściwą odpowiedzią w perspektywie krótkoterminowej na znaczne ryzyko zagrażające stabilności makrofinansowej Ukrainy. Kwota w postaci kolejnych 5 mld EUR wyjątkowej pomocy makrofinansowej na podstawie tej decyzji miała wesprzeć stabilizację makrofinansową Ukrainy, wzmocnić natychmiastową odporność tego kraju i przyczynić się do utrzymania jego zdolności do odbudowy, tym samym przyczyniając się do zachowania przez Ukrainę zdolności do obsługi długu publicznego, a ostatecznie – do wywiązania się z jej zobowiązań finansowych.
- (7) Od początku rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie Unia, jej państwa członkowskie i europejskie instytucje finansowe uruchomiły 19,7 mld EUR na rzecz odporności gospodarczej, społecznej i finansowej Ukrainy. W skład tej kwoty wchodzi wsparcie z budżetu Unii w wysokości 12,4 mld EUR, w tym wyjątkowa pomoc makrofinansowa oraz wsparcie Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, w pełni lub częściowo gwarantowane z budżetu Unii, a także dalsze wsparcie finansowe ze strony państw członkowskich, w wysokości 7,3 mld EUR.
- (8) Rada podjęła ponadto decyzję w sprawie środków pomocy mających na celu wsparcie ukraińskich sił zbrojnych w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w wysokości 3,1 mld EUR na podstawie decyzji Rady (WPZiB) 2021/509 ⁽⁶⁾ oraz misji w zakresie pomocy wojskowej dla Ukrainy w wysokości 0,1 mld EUR na pokrycie wspólnych kosztów na podstawie decyzji Rady (WPZiB) 2022/1968 ⁽⁷⁾. Unia i jej państwa członkowskie udzieliły również bezprecedensowej pomocy rzeczowej w sytuacjach nadzwyczajnych za pośrednictwem Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/836 ⁽⁸⁾, co stanowiło największą operację w sytuacji nadzwyczajnej od czasu utworzenia tego mechanizmu i pozwoliło na dostarczenie do Ukrainy i regionu milionów artykułów pierwszej potrzeby.
- (9) W dniu 23 czerwca 2022 r. Rada Europejska postanowiła przyznać Ukrainie status kraju kandydującego. Dalsze silne wsparcie dla Ukrainy jest jednym z kluczowych priorytetów Unii. Zważywszy na olbrzymi rozmiar szkód wyrządzonych ukraińskiej gospodarce, obywatelom i przedsiębiorstwom wskutek rosyjskiej wojny napastniczej, dalsze silne wsparcie dla Ukrainy wymaga zorganizowanego zbiorowego podejścia określonego w instrumencie wsparcia dla Ukrainy (pomoc makrofinansowa +) ustanowionym niniejszym rozporządzeniem (zwanym dalej „Instrumentem”).
- (10) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie stanowi strategiczne zagrożenie geopolityczne dla całej Unii i wymaga, by państwa członkowskie wykazały się siłą i jednością. W związku z tym wsparcie Unii powinno być szybko uruchamiane i umożliwiać elastyczne i stopniowe dostosowywanie się do doraźnej pomocy i krótkoterminowej odbudowy na drodze do przyszłej rekonstrukcji.

⁽⁵⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1628 z dnia 20 września 2022 r. w sprawie udzielenia wyjątkowej pomocy makrofinansowej Ukrainie, wzmocnienia wspólnego funduszu rezerw w drodze gwarancji państw członkowskich oraz szczególnego tworzenia rezerw na niektóre zobowiązania finansowe związane z Ukrainą gwarantowane na podstawie decyzji nr 466/2014/UE, oraz w sprawie zmiany decyzji (UE) 2022/1201 (Dz.U. L 245 z 22.9.2022, s. 1).

⁽⁶⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2021/509 z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju oraz uchylenia decyzji (WPZiB) 2015/528 (Dz.U. L 102 z 24.3.2021, s. 14).

⁽⁷⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2022/1968 z dnia 17 października 2022 r. w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie pomocy wojskowej dla Ukrainy (EUMAM Ukraine) (Dz.U. L 270 z 18.10.2022, s. 85).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/836 z dnia 20 maja 2021 r. zmieniające decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 185 z 26.5.2021, s. 1).

- (11) Celem ogólnym Instrumentu jest przyczynienie się do wypełnienia luki w finansowaniu Ukrainy w 2023 r., w szczególności poprzez zapewnienie wysoce preferencyjnej krótkoterminowej pomocy finansowej dla państwowego budżetu Ukrainy w sposób przewidywalny, ciągły, uporządkowany i terminowy, w tym – w stosownych przypadkach – sfinansowanie odbudowy i wstępnego wsparcia na rzecz powojennej rekonstrukcji, aby wesprzeć Ukrainę na drodze do integracji europejskiej.
- (12) Aby osiągnąć cel ogólny Instrumentu, należy udzielić wsparcia na rzecz stabilności makrofinansowej w Ukrainie oraz złagodzenia ograniczeń Ukrainy w zakresie finansowania zewnętrznego. Komisja powinna wdrażać wsparcie na podstawie Instrumentu zgodnie z głównymi zasadami i celami środków wprowadzanych w różnych obszarach działań zewnętrznych oraz innych stosownych polityk Unii.
- (13) Do głównych obszarów wsparcia w ramach Instrumentu należy również zaliczyć zapewnienie wsparcia na rzecz odbudowy, naprawy i utrzymania funkcji krytycznych i infrastruktury krytycznej, a także pomoc dla osób potrzebujących i najbardziej dotkniętych obszarów pod względem wsparcia materialnego i socjalnego, tymczasowego budownictwa mieszkaniowego oraz budownictwa mieszkaniowego i infrastrukturalnego.
- (14) Instrument powinien też pomóc władzom Ukrainy w zwiększeniu ich zdolności do przygotowania rekonstrukcji kraju po wojnie i, w stosownych przypadkach, do wczesnej fazy przygotowawczej procesu przedakcesyjnego, obejmującego wzmocnienie instytucji Ukrainy, reformę i zwiększenie skuteczności administracji publicznej, a także przejrzystość, reformy strukturalne i dobre rządy na wszystkich poziomach.
- (15) Instrument będzie wspierał politykę zewnętrzną Unii wobec Ukrainy. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych powinny ściśle współpracować przez cały okres udzielania wsparcia w celu koordynowania zewnętrznej polityki Unii i zapewnienia spójności tej polityki. Wsparcie dla Ukrainy na podstawie Instrumentu będzie nadal stanowić znaczny wkład w zaspokajanie potrzeb Ukrainy w zakresie finansowania oszacowanych przez MFW, Bank Światowy oraz inne międzynarodowe instytucje finansowe, przy uwzględnieniu zdolności Ukrainy do finansowania swoich potrzeb z zasobów własnych. Przy ustalaniu kwoty wsparcia uwzględnia się również oczekiwane wkłady finansowe darczyńców dwustronnych i wielostronnych, a także wcześniej uruchomione środki w Ukrainie w ramach innych unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego oraz wartość dodaną ogólnego zaangażowania Unii.
- (16) Sytuacja Ukrainy wymaga podejścia etapowego, zgodnie z którym instrumentowi skupiającemu się na stabilności makrofinansowej, a także doraźnej pomocy i odbudowie powinno towarzyszyć stałe wsparcie w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 ⁽⁹⁾ i akcji pomocy humanitarnej prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/96 ⁽¹⁰⁾.
- (17) W niniejszym rozporządzeniu należy określić zasoby dostępne na potrzeby Instrumentu na okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. z ewentualnymi wypłatami do dnia 31 marca 2024 r. Udostępnić należy maksymalną kwotę 18 mld EUR w formie pożyczek. Ponadto w odniesieniu do okresu od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. w niniejszym rozporządzeniu należy przewidzieć dotację na spłatę odsetek. Aby zapewnić pokrycie kosztów odsetek w okresie kredytowania, wkłady państw członkowskich po 2027 r. powinny zostać odnowione i utrzymane jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, chyba że zostaną pokryte innymi środkami w przyszłych wieloletnich ramach finansowych. W związku z tym możliwe jest przedłużenie wkładów państw członkowskich na okres po 2027 r.

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczące pomocy humanitarnej (Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1).

- (18) Niniejsze rozporządzenie powinno umożliwiać państwom członkowskim udostępnianie dodatkowych zasobów jako zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, które miałyby zostać wdrożone na podstawie protokołu ustaleń dotyczącego Instrumentu. Taką możliwość udostępnienia dodatkowego wkładu jako zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel należy również dać zainteresowanym państwom trzecim i stronom trzecim, zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. d) i e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”). Aby wspierać synergie i komplementarność, należy umożliwić udostępnianie takich dodatkowych wkładów państw członkowskich, zainteresowanych państw trzecich i stronom trzecich również na rzecz programów ustanowionych na podstawie rozporządzeń (UE) 2021/947 i (WE) nr 1257/96 w celu finansowania środków przyczyniających się do osiągnięcia celów Instrumentu.
- (19) Dobrowolne wkłady państw członkowskich powinny być nieodwołalne, bezwarunkowe i uruchamiane na żądanie. W tym celu państwa członkowskie powinny zawrzeć z Komisją umowę o przyznanie wkładu w rozumieniu art. 22 ust. 2 rozporządzenia finansowego. Taka umowa o przyznanie wkładu powinna obejmować wkład w dotację na spłatę odsetek, a także dodatkowe kwoty, jeżeli państwa członkowskie chcą je przekazać.
- (20) Wsparcie w ramach Instrumentu powinno być udostępniane z zastrzeżeniem warunku wstępnego, zgodnie z którym Ukraina ma nadal respektować skuteczne mechanizmy demokratyczne i swoje instytucje, w tym wielopartyjny system parlamentarny i praworządność, oraz gwarantować poszanowanie praw człowieka.
- (21) Wsparcie w ramach Instrumentu powinno być powiązane z warunkami dotyczącymi polityki, które mają zostać określone w protokole ustaleń. Warunki te powinny również obejmować zobowiązania do wzmocnienia wyników gospodarczych i odporności kraju, otoczenia działalności gospodarczej, ułatwienia krytycznej rekonstrukcji i sprostania wyzwaniom w sektorze energetycznym.
- (22) Warunki dotyczące polityki powinny zostać uzupełnione rygorystycznymi wymogami w zakresie sprawozdawczości w celu zapewnienia, by fundusze były wykorzystywane w sposób skuteczny, przejrzysty i rozliczalny.
- (23) W związku z sytuacją w Ukrainie należy zapewnić śródkresowy przegląd protokołu ustaleń.
- (24) Wsparcie na podstawie Instrumentu powinno być przekazywane z zastrzeżeniem spełnienia warunków wstępnych oraz zadowalającej realizacji i postępów w realizacji warunków dotyczących polityki.
- (25) Należy przewidzieć możliwość ponownej oceny potrzeb Ukrainy w zakresie finansowania oraz zmniejszenia, zawieszenia lub anulowania wsparcia, jeżeli w okresie wypłacania wsparcia w ramach Instrumentu potrzeby te znacznie się zmniejszą w porównaniu z początkowymi prognozami. Należy również przewidzieć możliwość zawieszenia lub anulowania wypłat w przypadku niespełnienia wymogów dotyczących przekazania wsparcia w ramach Instrumentu.
- (26) W sytuacji, gdy potrzeby finansowania Ukrainy są pilne, należy zorganizować pomoc finansową w ramach zróżnicowanej strategii finansowania, o której mowa w art. 220a rozporządzenia finansowego i ustanowionej tamże jako jednolita metoda finansowania, która ma zwiększyć płynność obligacji unijnych oraz atrakcyjność i opłacalność emisji unijnej.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (27) Biorąc pod uwagę trudną sytuację Ukrainy spowodowaną wojną napastniczą Rosji i w celu wsparcia Ukrainy na drodze do długoterminowej stabilności, należy udzielić pożyczek Ukrainie na wysoce preferencyjnych warunkach na maksymalny okres 35 lat i nie rozpoczynać spłaty kwoty głównej przed 2033 r. Należy również wprowadzić odstępstwo od art. 220 ust. 5 lit. e) rozporządzenia finansowego oraz umożliwić Unii pokrycie kosztów odsetek i umorzyć koszty administracyjne, które w przeciwnym przypadku musiałyby być poniesione przez Ukrainę. Dotacja na spłatę odsetek powinna zostać przyznana w formie instrumentu, który uznaje się za odpowiedni do zapewnienia skuteczności wsparcia w ramach Instrumentu w rozumieniu art. 220 ust. 1 rozporządzenia finansowego. Powinna być ona finansowana z dodatkowych dobrowolnych wkładów państw członkowskich i powinna być stopniowo udostępniana po wejściu w życie umów z państwami członkowskimi.
- (28) Ukraina powinna mieć możliwość wystąpienia każdego roku o dotację na spłatę odsetek i umorzenie kosztów administracyjnych.
- (29) Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia (UE) 2021/947 zobowiązania finansowe z tytułu pożyczek udzielanych na podstawie niniejszego rozporządzenia nie powinny być wspierane gwarancją na działania zewnętrzne. Wsparcie w ramach Instrumentu powinno stanowić pomoc finansową w rozumieniu art. 220 ust. 1 rozporządzenia finansowego. Biorąc pod uwagę ryzyko finansowe i pokrycie budżetowe, nie należy tworzyć rezerw na pomoc finansową w formie pożyczek w ramach Instrumentu, a na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia finansowego nie należy ustalać wskaźnika zasilenia rezerw jako odsetka kwoty, o której mowa w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.
- (30) Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 ⁽¹²⁾ nie pozwala obecnie na pokrycie zobowiązań finansowych z tytułu pożyczek udzielanych w ramach Instrumentu. W oczekiwaniu na ewentualną zmianę tego rozporządzenia, która umożliwiłaby uruchomienie – jako gwarancji – zasobów budżetowych poza pułapami wieloletnich ram finansowych (WRF) i do wysokości pułapów, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053 ⁽¹³⁾, należy znaleźć inne rozwiązanie zapewniające dodatkowe zasoby.
- (31) Dobrowolne wkłady państw członkowskich w formie gwarancji uznano za odpowiednie narzędzie w celu zapewnienia ochrony umożliwiającej operacje zaciągania i udzielania pożyczek na mocy niniejszego rozporządzenia. Gwarancje państw członkowskich powinny stanowić odpowiednie zabezpieczenie zapewniające zdolność Unii do spłaty pożyczek zaciągniętych w celu sfinansowania pożyczek udzielanych w ramach Instrumentu.
- (32) Gwarancje udzielane przez państwa członkowskie powinny pokrywać wsparcie udzielane w ramach Instrumentu w formie pożyczek w kwocie nieprzekraczającej 18 000 000 000 EUR. Ważne jest, aby państwa członkowskie zakończyły mające zastosowanie procedury krajowe w celu zapewnienia gwarancji w trybie priorytetowym. Ze względu na pilny charakter sytuacji czas wymagany do zakończenia takich procedur nie powinien powodować opóźnienia w wypłacie wymaganego wsparcia finansowego na rzecz Ukrainy w formie pożyczek na mocy niniejszego rozporządzenia. Jednocześnie wsparcie finansowe w formie pożyczek w ramach Instrumentu powinno być udostępniane stopniowo, w miarę wprowadzania w życie gwarancji udzielanych przez państwa członkowskie. Zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami i zasadą ostrożności Komisja powinna uruchamiać pożyczki z należytym uwzględnieniem swojej zdolności kredytowej. Jednak wsparcie powinno stać się dostępne w pełnej kwocie nieprzekraczającej 18 000 000 000 EUR z dniem rozpoczęcia stosowania zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 lub zastępującego go rozporządzenia, stanowiących, że pożyczki udzielane w ramach Instrumentu są gwarantowane w ramach budżetu Unii poza pułapami WRF i do wysokości pułapów, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 decyzji (UE, Euratom) 2020/2053.

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11).

⁽¹³⁾ Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1).

- (33) Gwarancje państw członkowskich powinny być nieodwołalne, bezwarunkowe i uruchamiane na żądanie. Gwarancje te powinny zapewnić zdolność Unii do spłaty środków finansowych pożyczonych na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych. Gwarancje powinny przestać być uruchamiane na wezwanie z dniem rozpoczęcia stosowania zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 lub zastępującego go rozporządzenia, stanowiących, że pożyczki udzielane w ramach Instrumentu są gwarantowane w ramach budżetu Unii poza pułapami WRF i do wysokości pułapów, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 decyzji (UE, Euratom) 2020/2053. Gwarancje powinny być uruchamiane w przypadku, gdy Unia nie otrzyma od Ukrainy terminowej płatności z tytułu pożyczek w ramach Instrumentu, w tym w szczególności w przypadku zmian w harmonogramie płatności z jakiegokolwiek powodu, jak również w odniesieniu do oczekiwanych i nieoczekiwanych przypadków niewywiązania się z płatności.
- (34) Kwoty odzyskane na mocy umów pożyczki w odniesieniu do pożyczek w ramach Instrumentu należy zwrócić państwu członkowskiemu, które wywiązało się z wezwania do uruchomienia gwarancji, na zasadzie odstępowania od art. 211 ust. 4 lit. c) rozporządzenia finansowego.
- (35) Przed wezwaniem do uruchomienia gwarancji udzielanych przez państwa członkowskie Komisja, według swojego wyłącznego uznania i na swoją wyłączną odpowiedzialność, jako instytucja Unii, której powierzono wykonanie budżetu ogólnego Unii zgodnie z art. 317 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, powinna przeanalizować wszystkie środki dostępne w ramach zróżnicowanej strategii finansowania, określonej w art. 220a rozporządzenia finansowego, zgodnie z limitami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. W odpowiednim wezwaniu do uruchomienia gwarancji Komisja powinna poinformować państwa członkowskie o tej analizie, stosownie do przypadku.
- (36) Względny udział wkładu każdego państwa członkowskiego (klucz do ustalenia wkładu) w łącznej kwocie gwarancji powinien odpowiadać względnemu udziałowi danego państwa członkowskiego w całkowitym dochodzie narodowym brutto (DNB) Unii. Wezwania do uruchomienia gwarancji powinny być sporządzone w sposób proporcjonalny i z zastosowaniem klucza do ustalenia wkładu. Do czasu wejścia w życie wszystkich umów w sprawie gwarancji między Komisją a państwami członkowskimi klucz do ustalenia wkładu powinien zostać, na zasadzie tymczasowej, proporcjonalnie dostosowany.
- (37) Komisja i Ukraina powinny zawrzeć umowę pożyczki dotyczącą wsparcia w formie pożyczki w ramach warunków określonych w protokole ustaleń. W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii związanych ze wsparciem w ramach Instrumentu Ukraina powinna wprowadzić stosowne środki w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom związanym z tym wsparciem oraz w zakresie ich zwalczania. Ponadto, w umowie pożyczki i umowie w sprawie finansowania należy uwzględnić kontrole przeprowadzane przez Komisję, kontrole przeprowadzane przez Trybunał Obrachunkowy oraz możliwość wykonywania przez Prokuraturę Europejską jej uprawnień, zgodnie z art. 129 i 220 rozporządzenia finansowego.
- (38) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie przyczynienie się do zamknięcia luki w finansowaniu Ukrainy w 2023 r., w szczególności poprzez zapewnienie wysoce preferencyjnej krótkoterminowej pomocy dla państwowego budżetu Ukrainy w sposób przewidywalny, ciągły, uporządkowany i terminowy, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (39) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (40) Z uwagi na pilną potrzebę wynikającą z wyjątkowych okoliczności spowodowanych niczym niesprowokowaną i nieuzasadnioną wojną napastniczą Rosji, należy zastosować wyjątek od terminu ośmiu tygodni przewidziany w art. 4 Protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej, do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.
- (41) W świetle sytuacji w Ukrainie niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

WSPARCIE UNII DLA UKRAINY

SEKCJA 1

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia instrument wsparcia Unii dla Ukrainy (pomoc makrofinansowa +) (zwany dalej „Instrumentem”) w formie pożyczek, bezzwrotnego wsparcia i dotacji na spłatę odsetek.
2. Określa ono cele Instrumentu, jego finansowanie, formy finansowania unijnego w jego ramach oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Cele Instrumentu

1. Ogólnym celem Instrumentu jest zapewnienie krótkoterminowej pomocy finansowej dla Ukrainy w sposób przewidywalny, ciągły, uporządkowany i terminowy, finansowanie odbudowy i – w stosownych przypadkach – wstępne wsparcie na rzecz powojennej rekonstrukcji w celu wsparcia Ukrainy na drodze do integracji europejskiej.
2. Aby osiągnąć cel ogólny, główne cele szczegółowe obejmują w szczególności wspieranie:
 - a) stabilności makrofinansowej oraz złagodzenie zewnętrznych i wewnętrznych ograniczeń Ukrainy w zakresie finansowania;
 - b) programu reform, w stosownych przypadkach nakierowanego na wczesną fazę przygotowawczą procesu przedakcesyjnego, obejmującego wzmocnienie instytucji Ukrainy, reformę i zwiększenie skuteczności administracji publicznej, a także przejrzystość, reformy strukturalne i dobre rządy na wszystkich poziomach;
 - c) odbudowy funkcji krytycznych i infrastruktury krytycznej oraz pomocy dla osób potrzebujących.

Artykuł 3

Dziedziny wsparcia

Aby osiągnąć swoje cele, Instrument wspiera w szczególności:

- a) finansowanie potrzeb finansowych Ukrainy w celu utrzymania stabilności makrofinansowej kraju;
- b) odbudowę, na przykład odtworzenie infrastruktury krytycznej, takiej jak infrastruktura energetyczna, sieci wodociągowe, sieci transportowe, drogi wewnętrzne lub mosty, lub w strategicznych sektorach gospodarki i infrastrukturze społecznej, takiej jak placówki opieki zdrowotnej, szkoły, mieszkalnictwo dla osób przesiedlonych, w tym mieszkalnictwo tymczasowe i socjalne;
- c) reformy sektorowe i instytucjonalne, w tym reformy antykorupcyjne i sądownicze, poszanowanie praworządności, dobre rządy oraz modernizację instytucji krajowych i lokalnych;
- d) przygotowanie do rekonstrukcji Ukrainy;
- e) dostosowanie ram regulacyjnych Ukrainy do ram regulacyjnych Unii oraz włączenie Ukrainy do jednolitego rynku, a także wzmocnienie rozwoju gospodarczego i poprawę konkurencyjności;
- f) wzmocnienie zdolności administracyjnych Ukrainy za pomocą odpowiednich środków, w tym poprzez wykorzystanie pomocy technicznej.

Artykuł 4

Wsparcie dostępne w ramach Instrumentu

1. Wsparcie w ramach Instrumentu w formie pożyczek jest dostępne, z zastrzeżeniem art. 5, w kwocie nieprzekraczającej 18 000 000 000 EUR na okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. z możliwością wypłaty do dnia 31 marca 2024 r.

Wsparcie to jest udostępniane stopniowo, w miarę wprowadzania w życie gwarancji udzielanych przez państwa członkowskie, zgodnie z art. 5 ust. 4, przy czym jego wysokość nie może nigdy przekraczać kwot objętych tymi umowami w sprawie gwarancji.

Jednak z dniem rozpoczęcia stosowania zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 lub zastępującego go rozporządzenia, stanowiących, że pożyczki, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, są gwarantowane w ramach budżetu Unii poza pułapami WRF i do wysokości pułapów, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 decyzji (UE, Euratom) 2020/2053, akapit drugi niniejszego ustępu przestaje mieć zastosowanie, a wsparcie, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, staje się dostępne w pełnej wysokości.

2. Dodatkowe wsparcie w ramach Instrumentu na okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. jest dostępne, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 1, również na pokrycie wydatków na podstawie art. 17. To dodatkowe wsparcie może być dostępne po dniu 31 grudnia 2027 r. z zastrzeżeniem art. 7 ust. 1.

3. Dodatkowe kwoty dostępne zgodnie z art. 7 ust. 2 i 4 niniejszego rozporządzenia mogą być realizowane jako bezwrotne wsparcie, jeżeli jest to przewidziane w protokole ustaleń, który ma zostać zawarty zgodnie z art. 9 niniejszego rozporządzenia lub zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/947 i rozporządzeniem (WE) nr 1257/96, w celu finansowania środków służących osiągnięciu celów, o których mowa w art. 2 ust. 2 lit. b) i c) niniejszego rozporządzenia, zgodnie z przepisami tych rozporządzeń.

4. Kwoty, o których mowa w ust. 3, mogą obejmować wydatki na wsparcie przeznaczone na wdrożenie Instrumentu i realizację jego celów, w tym na wsparcie administracyjne związane z przygotowaniem, działaniami następczymi, monitorowaniem oraz działaniami w zakresie kontroli, audytu i ewaluacji, niezbędnymi do wdrożenia, a także wydatki ponoszone przez siedzibę główną i delegatury Unii na wsparcie administracyjne i koordynacyjne potrzebne do celów Instrumentu oraz do zarządzania operacjami finansowanymi w ramach Instrumentu, w tym na działania informacyjne i komunikacyjne oraz systemy informatyczne dla przedsiębiorstw.

Artykuł 5

Wkłady w formie gwarancji państw członkowskich

1. Państwa członkowskie mogą wnieść wkład poprzez udzielenie gwarancji na łączną kwotę nieprzekraczającą 18 000 000 000 EUR w odniesieniu do wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek, o którym mowa w art. 4 ust. 1.
2. Jeżeli wnoszone są wkłady państw członkowskich, mają one formę nieodwołalnych, bezwarunkowych gwarancji uruchamianych na żądanie, udzielanych na podstawie umowy w sprawie gwarancji, która jest zawierana z Komisją zgodnie z art. 6.
3. Względny udział wkładu danego państwa członkowskiego (klucz do ustalenia wkładu) w kwocie, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, odpowiada względnemu udziałowi tego państwa członkowskiego w całkowitym DNB Unii, jak wynika z działu „Dochody ogółem” budżetu na 2023 r., część A („Finansowanie rocznego budżetu Unii”, „Wprowadzenie”) tabela 4 kolumna 1 ostatecznie przyjętej w dniu 23 listopada 2022 r. wersji budżetu ogólnego Unii na rok budżetowy 2023.
4. Gwarancje stają się skuteczne w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego z dniem wejścia w życie umowy w sprawie gwarancji między Komisją a danym państwem członkowskim, o której to umowie mowa w art. 6.
5. Kwoty wynikające z wezwań do uruchomienia gwarancji stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia finansowego i przeznaczone są na spłatę zobowiązań finansowych z tytułu wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek, o którym mowa w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.
6. Przed wezwaniem do uruchomienia gwarancji udzielanych przez państwa członkowskie Komisja, według swojego wyłącznego uznania i na swoją wyłączną odpowiedzialność, przeprowadza analizę wszystkich środków dostępnych w ramach zróżnicowanej strategii finansowania, określonej w art. 220a rozporządzenia finansowego, zgodnie z limitami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Taka analiza nie ma wpływu na nieodwołalny i bezwarunkowy charakter gwarancji i fakt, że są one uruchamiane na żądanie, jak przewidziano w ust. 2 niniejszego artykułu. W wezwaniu do uruchomienia gwarancji Komisja informuje państwa członkowskie o tej analizie, stosownie do przypadku.
7. Na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 4 lit. c) rozporządzenia finansowego kwoty odzyskane od Ukrainy z tytułu wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek, o którym mowa w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, zwracane są tym państwom członkowskim w kwocie nieprzekraczającej kwoty wezwań do uruchomienia gwarancji, z których państwa członkowskie wywiązały się zgodnie z art. 6 lit. a) niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 6

Umowy w sprawie gwarancji

Komisja zawiera umowę w sprawie gwarancji z każdym państwem członkowskim udzielającym gwarancji, o której mowa w art. 5. W umowie określa się zasady regulujące gwarancję, które są takie same dla wszystkich państw członkowskich, w tym w szczególności postanowienia:

- a) nakładające na państwa członkowskie obowiązek wywiązania się z wezwań Komisji do uruchomienia gwarancji w odniesieniu do wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek, o którym mowa w art. 4 ust. 1;
- b) zapewniające, aby wezwania do uruchomienia gwarancji były sporządzone w sposób proporcjonalny i z zastosowaniem klucza do ustalenia wkładu, o którym mowa w art. 5 ust. 3; do czasu wejścia w życie wszystkich umów w sprawie gwarancji między Komisją a państwami członkowskimi zgodnie z art. 5 ust. 4 klucz do ustalenia wkładu zostaje, na zasadzie tymczasowej, proporcjonalnie dostosowany;
- c) stanowiące, że wezwania do uruchomienia gwarancji zapewniają zdolność Unii do spłaty środków finansowych pożyczonych, na podstawie art. 16 ust. 1, na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych w przypadku niewywiązania się przez Ukrainę z płatności, w tym w przypadku zmiany harmonogramu płatności z jakiegokolwiek powodu, jak również w odniesieniu do oczekiwanych, jak i nieoczekiwanych przypadków niewywiązania się z płatności;

- d) zapewniające, że w przypadku gdy państwo członkowskie nie wywiąże się na czas, całkowicie lub częściowo, z wezwania do uruchomienia gwarancji Komisja jest uprawniona – w celu pokrycia części odpowiadającej danemu państwu członkowskiemu – do wystąpienia z dodatkowymi wezwaniem do uruchomienia gwarancji udzielanych przez inne państwa członkowskie. Takie dodatkowe wezwania sporządzane są proporcjonalnie do względnego udziału każdego z pozostałych państw członkowskich w DNB Unii, o którym mowa w art. 5 ust. 3, i dostosowywane tak, by nie uwzględniały względnego udziału danego państwa członkowskiego. Państwo członkowskie, które nie wywiązało się z wezwania do uruchomienia gwarancji, nadal jest zobowiązane do wywiązania się z niego, a także jest zobowiązane do pokrycia wszelkich związanych z tym kosztów. Pozostałym państwom członkowskim wypłaca się zwrot każdych dodatkowych wkładów z kwot odzyskanych przez Komisję od państwa członkowskiego, które nie wywiązało się z wezwania do uruchomienia gwarancji. Gwarancja państwa członkowskiego, której dotyczy wezwanie, ograniczona jest w każdym przypadku do łącznej kwoty gwarancji wnoszonej przez to państwo członkowskie na mocy umowy w sprawie gwarancji;
- e) dotyczące warunków płatności;
- f) zapewniające, by gwarancje przestały być uruchamiane na wezwanie z dniem rozpoczęcia stosowania zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 lub zastępującego go rozporządzenia, stanowiących, że pożyczki, o których mowa w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, są gwarantowane w ramach budżetu Unii poza pułapami WRF i do wysokości pułapów, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 decyzji (UE, Euratom) 2020/2053.

Artykuł 7

Wkłady państw członkowskich i stron trzecich

1. Państwa członkowskie mogą wnieść wkład w Instrument poprzez kwoty, o których mowa w art. 4 ust. 2. Względny udział wkładu danego państwa członkowskiego w tych kwotach odpowiada względnemu udziałowi tego państwa członkowskiego w całkowitym DNB Unii. W odniesieniu do wkładów na rok *n* względny udział oparty na DNB oblicza się jako udział w całkowitym DNB Unii, zgodnie z odpowiednią kolumną w części dotyczącej dochodów w ostatnim rocznym budżecie Unii lub zmieniającym rocznym budżecie Unii przyjętym na rok *n*-1.

Wsparcie w ramach Instrumentu na podstawie niniejszego ustępu udostępnia się w odniesieniu do każdej kwoty określonej w umowie pomiędzy Komisją a danym państwem członkowskim po wejściu w życie tej umowy.

2. Państwa członkowskie mogą wnieść wkład do Instrumentu w postaci dodatkowych kwot, o których mowa w art. 4 ust. 3.

3. Wkłady, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia finansowego.

4. Zainteresowane państwa trzecie i strony trzecie mogą również wnieść wkład do bezwrotnego wsparcia w ramach Instrumentu w postaci dodatkowych kwot, o których mowa w art. 4 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, w szczególności związanych z celami szczegółowymi, o których mowa w art. 2 ust. 2 lit. b) i c) niniejszego rozporządzenia. Wkłady te stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. d) i e) rozporządzenia finansowego.

SEKCJA 2

Warunki wsparcia w ramach Instrumentu

Artykuł 8

Warunek wstępny wsparcia w ramach Instrumentu

1. Warunkiem wstępnym przyznania wsparcia w ramach Instrumentu jest poszanowanie i respektowanie przez Ukrainę skutecznych mechanizmów demokratycznych, w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka.

2. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych monitorują spełnianie warunku wstępnego określonego w ust. 1 przez cały okres wsparcia udzielanego w ramach Instrumentu, w szczególności przed dokonaniem wypłat, z należywym uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, regularnie składanego sprawozdania Komisji w sprawie rozszerzenia. Uwzględnia się również okoliczności w Ukrainie oraz konsekwencje obowiązywania na jej terytorium stanu wojennego.
3. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE ⁽¹⁵⁾.

Artykuł 9

Protokół ustaleń

1. Komisja zawiera z Ukrainą protokół ustaleń, który w szczególności określa warunki dotyczące polityki, orientacyjne planowanie finansowe i wymogi w zakresie sprawozdawczości, o których mowa w art. 10, z którymi ma być powiązane wsparcie Unii w ramach Instrumentu.

Warunki dotyczące polityki muszą być powiązane, w stosownych przypadkach, w kontekście ogólnej sytuacji w Ukrainie, z celami i ich realizacją, o których i o której mowa odpowiednio w art. 2 i 3, oraz z warunkiem wstępnym określonym w art. 8. Obejmują one zobowiązanie do przestrzegania zasad należytego zarządzania finansami, ze szczególnym uwzględnieniem walki z korupcją, zwalczania przestępczości zorganizowanej, zwalczania nadużyć finansowych i unikania konfliktu interesów, a także ustanowienia przejrzystych i odpowiedzialnych ram zarządzania odbudową oraz, w stosownych przypadkach, rekonstrukcją.

2. Protokół ustaleń może zostać poddany przeglądowi śródkresowemu przez Komisję. Komisja może zmienić protokół ustaleń w następstwie przeglądu.
3. Protokół ustaleń jest przyjmowany i zmieniany zgodnie z procedurą sprawdzającą określoną w art. 19 ust. 2.

Artykuł 10

Wymogi dotyczące sprawozdawczości

1. W protokole ustaleń uwzględnia się wymogi w zakresie sprawozdawczości dotyczące Ukrainy, które zapewniają w szczególności skuteczność, przejrzystość i rozliczalność wykorzystania wsparcia udzielanego w ramach Instrumentu.
2. Komisja w regularnych odstępach czasu weryfikuje spełnienie wymogów w zakresie sprawozdawczości i postępy w spełnieniu warunków dotyczących polityki określonych w protokole ustaleń. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o wynikach tej weryfikacji.

SEKCJA 3

Przekazanie wsparcia w ramach Instrumentu, obowiązki w zakresie oceny i informowania

Artykuł 11

Przekazanie wsparcia w ramach Instrumentu

1. Z zastrzeżeniem wymogów, o których mowa w art. 12, wsparcie w ramach Instrumentu jest udostępniane przez Komisję w transzach. Harmonogram wypłaty każdej z transz ustala Komisja. Transza może być wypłacona w jednej bądź kilku częściach.

⁽¹⁵⁾ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

2. Przekazaniem wsparcia w ramach Instrumentu zarządza Komisja na podstawie swojej oceny wdrożenia warunków dotyczących polityki zawartych w protokole ustaleń.

Artykuł 12

Decyzja w sprawie przekazania wsparcia w ramach Instrumentu

1. Ukraina składa wniosek o środki przed wypłatą każdej transzy, załączając sprawozdanie zgodnie z postanowieniami protokołu ustaleń.
2. O przekazaniu transz decyduje Komisja, przy czym jest to uzależnione od jej oceny spełnienia następujących wymogów:
 - a) warunku wstępnego określonego w art. 8;
 - b) zadowalającego wdrożenia wymogów w zakresie sprawozdawczości uzgodnionych w protokole ustaleń;
 - c) zadowalających postępów we wdrażaniu warunków dotyczących polityki określonych w protokole ustaleń.
3. Zanim wypłacona zostanie maksymalna kwota wsparcia w ramach Instrumentu, Komisja weryfikuje spełnienie wszystkich warunków dotyczących polityki określonych w protokole ustaleń.

Artykuł 13

Zmniejszenie, zawieszenie i anulowanie wsparcia w ramach Instrumentu

1. Jeżeli w okresie wypłacania wsparcia Unii w ramach Instrumentu potrzeby Ukrainy w zakresie finansowania znacznie się zmniejszą w stosunku do początkowych prognoz, Komisja może obniżyć wysokość wsparcia, zawiesić je lub anulować.
2. W przypadku gdy wymogi określone w art. 12 ust. 2 nie są spełnione, Komisja zawiesza lub anuluje wypłatę wsparcia w ramach Instrumentu.

Artykuł 14

Ocena wdrażania wsparcia w ramach Instrumentu

W okresie wdrażania Instrumentu Komisja ocenia – w drodze oceny operacyjnej, którą można przeprowadzić wraz z oceną operacyjną przewidzianą w decyzjach (UE) 2022/1201 i (UE) 2022/1628 – prawidłowość stosowanych przez Ukrainę uregulowań finansowych, procedur administracyjnych oraz wewnętrznych i zewnętrznych mechanizmów kontroli, które są istotne dla wsparcia w ramach Instrumentu.

Artykuł 15

Informacje dla Parlamentu Europejskiego i Rady

Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o rozwoju sytuacji w zakresie wsparcia Unii w ramach Instrumentu, w tym o wypłatach tego wsparcia, a także o rozwoju sytuacji w zakresie operacji, o których mowa w art. 11, i w stosownym terminie przekazuje tym instytucjom odpowiednie dokumenty. W przypadku zawieszenia lub anulowania na podstawie art. 13 ust. 2 niezwłocznie informuje ona Parlament Europejski i Radę o powodach zawieszenia lub anulowania.

ROZDZIAŁ II

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE WDRAŻANIA WSPARCIA

Artykuł 16

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek

1. W celu sfinansowania wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek Komisja jest upoważniona, w imieniu Unii, do pożyczania niezbędnych środków na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych zgodnie z art. 220a rozporządzenia finansowego.
2. Szczegółowe warunki wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek określa się w umowie pożyczki zgodnie z art. 220 rozporządzenia finansowego, która to umowa ma zostać zawarta między Komisją a Ukrainą. Maksymalny okres trwania pożyczek wynosi 35 lat.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia (UE) 2021/947 pomoc makrofinansowa udzielona Ukrainie w formie pożyczek w ramach Instrumentu nie może być wspierana z gwarancji na działania zewnętrzne.

Nie tworzy się rezerw na pożyczki udzielane na podstawie niniejszego rozporządzenia i – w drodze odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia finansowego – nie określa się wskaźnika zasilenia rezerw jako odsetka kwoty, o której mowa w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 17

Dotacja na spłatę odsetek

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 220 ust. 5 lit. e) rozporządzenia finansowego i z zastrzeżeniem dostępności zasobów Unia może pokrywać odsetki w drodze udzielenia dotacji na spłatę odsetek i ponosić koszty administracyjne związane z zaciąganiem i udzielaniem pożyczek, z wyjątkiem kosztów związanych z wcześniejszą spłatą pożyczki, w odniesieniu do pożyczek udzielanych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
2. Ukraina może każdego roku wystąpić z wnioskiem o dotację na spłatę odsetek i pokrycie kosztów administracyjnych przez Unię.

Artykuł 18

Umowa w sprawie finansowania dotycząca bezzwrotnego wsparcia

Szczegółowe warunki bezzwrotnego wsparcia, o którym mowa w art. 4 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, określa się w umowie w sprawie finansowania, którą zawierają Komisja i Ukraina. Na zasadzie odstępstwa od art. 220 ust. 5 rozporządzenia finansowego umowa w sprawie finansowania zawiera wyłącznie postanowienia, o których mowa w art. 220 ust. 5 lit. a), b) i c) tego rozporządzenia. Umowa w sprawie finansowania zawiera postanowienia dotyczące ochrony interesów finansowych Unii, kontroli, audytów, zapobiegania nadużyciom finansowym i innym nieprawidłowościom oraz odzyskiwania środków finansowych.

ROZDZIAŁ III

PRZEPISY WSPÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 19

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 20

Sprawozdanie roczne

1. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ocenę wykonania rozdziału I niniejszego rozporządzenia, w tym ewaluację tego wykonania. Sprawozdanie to zawiera:
- analizę postępów poczynionych we wdrażaniu wsparcia Unii w ramach Instrumentu;
 - ocenę sytuacji gospodarczej Ukrainy i jej perspektyw gospodarczych, a także ocenę wdrożenia wymogów i spełnienia warunków, o których mowa w rozdziale I sekcja 2 niniejszego rozporządzenia;
 - informacje o związku pomiędzy wymogami i warunkami określonymi protokole ustaleń, bieżącą sytuacją makrofinansową Ukrainy a decyzjami Komisji o przekazaniu transz wsparcia w ramach Instrumentu.
2. Nie później niż dwa lata po upływie okresu, na jaki została udostępniona pomoc, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny *ex post*, zawierające ocenę rezultatów i skuteczności udzielonego wsparcia Unii w ramach Instrumentu oraz zakresu, w jakim przyczyniło się ono do osiągnięcia celów tego wsparcia.

Artykuł 21

Przepisy końcowe

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 14 grudnia 2022 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

R. METSOLA

W imieniu Rady

Przewodniczący

M. BEK
